

ΕΜΥ ΚΑΣΟΥΛΙΔΟΥ

Θα γίνει η πρώτη εργαζόμενη σύζυγος Προέδρου της Δημοκρατίας, αν ο Γιαννάκης Κασουλίδης κερδίσει τις εκλογές, μια που πιστεύει ότι η δουλειά της «είναι λειτούργημα, είναι μια προσφορά προς τον συνάνθρωπο». Η Έμυ Κασουλίδου, σε μια από τις λίγες συνεντεύξεις της μιλά για τη ζωή και τους στόχους της.

«Ο ήπιος χαρακτήρας του Γιαννάκη είναι και το μεγάλο του πλεονέκτημα»

> «Έμαθα από τον πατέρα μου να βλέπω όλους τους ανθρώπους το ίδιο»

ΤΗΣ ΑΝΤΙΓΩΝΗΣ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΟΥ

Σ ΠΑΝΙΩΣ δίνετε συνεντεύξεις. Γιατί; Είναι γιατί μου αρέσει να περνάω απαρτήρητη. Απολαμβάνω να περπατώ στο κέντρο της Λευκωσίας και να μη με αναγνωρίζουν κανένας. Πολλές φορές συναντώ ασθενείς μου και τις περισσότερες φορές δεν τους αναγνωρίζω, αφού ο μόνος χώρος που τους συναντώ είναι το χειρουργείο. Τους λέω αστειεύομαι ότι δεν τους αναγνωρίζω ντυμένου.

Είστε αναισθησιολόγος. Ναι, και οφείλω να ομολογήσω πως πρόκειται για μια παρεξηγημένη ειδικότητα, αφού συνήθως ο κόσμος αγνοεί εντελώς τον ρόλο του ιατρού αναισθησιολόγου. Είναι ολοκληρωμένη επιστήμη και τέχνη να κοιμάσεις έναν ασθενή για να μην έχει προβλήματα κατά τη διάρκεια της επέμβασης. Σκεφτήκατε τι θα συμβεί να ξυπνήσει κάποιος στα μέσα μιας χειρουργικής;

Ο νέος Πρόεδρος θα πρέπει να δουλέψει σκληρά για να δημιουργήσει θετικό κλίμα για λύση του Κυπριακού, μετά από την αρνητική Παναπόδουλου

Πώς ήταν οι σπουδές στη Γαλλία; Αντιμετωπίζαμε φοβερές δυσκολίες. Την πρώτη χρονιά στην ιατρική στο Μομπελιέ είχαμε γραφτεί δυο χιλιάδες φοιτητές, διότι τότε έμπαιναν χωρίς εισαγωγικές εξετάσεις. Από όλους αυτούς, τον έβδομο

ΦΩΤΟ: ΑΓΓΕΛΙΝΑ ΜΑΤΙΩΤΗ

Πάντοτε τον μοιραζόμουν με την πολιτική...

Η γνωριμία με τον Γιαννάκη ... έγινε στη Γαλλία. Εκείνος σπούδαζε στη Λιόν και εγώ στο Μομπελιέ. Είμαστε η πρώτη φουρνιά των Κυπρίων φοιτητών, δεν είχαμε ιατροφαρμακευτική περιθάλψη και ο Γιαννάκης έγινε ο συνδικαλιστής φοιτητής που όργανε τη Γαλλία με ένα αυτοκίνητο Mini για να μας οργανώσει. Έτσι γνωριστήκαμε. Με κέρδισε η ψυχραιμία του σε δύσκολες καταστάσεις, το ήθος του, η έντονη προσωπικότητα και το χιούμορ του. Έχει και μια τάση να περάζει τον κόσμο και να βγάλει κάποιους που νιώθουν άβολα από τη δύσκολη θέση. Μπορεί να περνάει καλά με οποιονδήποτε. Μικρούς ή μεγάλους, μορφωμένους ή μη. Έχει την ικανότητα να δημιουργεί γύρω του πολύ ευχάριστη ατμόσφαιρα. Τιμά και σεβεται τη γυναίκα, τη γνώμη της καθώς και τις επιθυμίες της. Σέβεται και τιμά την εργαζόμενη γυναίκα μια που είχε εργαζόμενη μητέρα και αδελφή.

Με κέρδισε η ψυχραιμία του, το ήθος του, η προσωπικότητα και το χιούμορ του

Παντρεύτηκε ... το 1975 και τα πρώτα έξι χρόνια ζούσαμε χωριστά λόγω σπουδών και δουλειάς στα νοσοκομεία. Ο Γιαννάκης τότε δούλευε στο Λονδίνο και εγώ γύρω στον Παρίσι. Αλλά και μετά που ήρθαμε Κύπρο ήταν τόσο απορροφημένος με την πολιτική, με το κόμμα, ως βουλευτής, ως υπουργός και τώρα ως ευρωβουλευτής, που αναγκάζεται να περνάει πολύ χρόνο μακριά από το σπίτι του.

Υπάρχει εμπιστοσύνη ανάμεσά σας; Ναι, δεν έχουμε ανασφάλειες για το πού πας, τι φορείς, τι είπες, ποιον είδες, που θεωρώ πολύ σημαντικό πλεονέκτημα.

Ποια είναι τα ελαττώματά του; Η πλήρης απασχόληση με την πολιτική με την οποία πάντοτε τον μοιραζόμουν. Ως φεμινίστρια πάντα ανεπιθύμητος σύζυγος να βοηθά στο σπίτι. Δυστυχώς σε αυτόν τον τομέα... δεν τα κατάφερα.

Χάνει ποτέ την ηρεμία του; Εγώ μπορώ να εκνευριστώ, να φωνάξω αλλά ο Γιαννάκης ποτέ. Μπορεί απλά να δυσανασχετήσει αν βρει δυσκολίες στο καθημερινό του πρόγραμμα.

χρόνο αποφοιτήσαμε μόνο εννέα. **Γιατί επιλέξατε την αναισθησιολογία;** Διότι στη Γαλλία η ειδικότητα της αναισθησιολογίας είναι συνηθισμένη με την Εντασιολογία (Anesthesiology Reanimation). Μιλάμε για μια πολύ ενδιαφέρουσα ειδικότητα γιατί τότε πραγματικά νιώθεις ότι σώζεις ζωές. Στη Γαλλία τα ασθενοφόρα και τα ιατρικά ελικόπτερα είναι διαμορφωμένα σε μικρά χειρουργεία με όλο τον απαραίτητο εξοπλισμό και είναι αποκλειστικά επανδρωμένα με αναισθησιολόγους. Είχα απίστευτες εμπειρίες στις βάρδιες μου τότε μέσα στα ασθενοφόρα. Γνωρίζα φυσικά ότι στην Κύπρο θα περιοριζόμουν στον ρόλο του αναισθησιολόγου.

Ο Κύπριος πώς είναι ως ασθενής; Ο Κύπριος δεν εμπιστεύεται τυφλά τον γιατρό του. Και καλά κάνει. Ο κάθε ένας έχει δικαίωμα για δεύτερη γνώμη όταν μιλάμε για την υγεία, αλλά βρίσκω ότι κάποιες φορές το παρακάνουν. Επίσης βρίσκω λυπηρό το γεγονός ότι κάποιος ψάχνουν απλώς να βρουν τον πιο φτηνό γιατρό. Θα πρέπει οι Κύπριοι ασθενείς να μάθουν να αναζητούν

πάντα την καλύτερη παρεχόμενη ιατρική φροντίδα. Αυτό θα πρέπει να είναι το ζητούμενο.

Η ιατρική είναι λειτούργημα τις μέρες μας; Έχω την πεποίθηση ότι έτσι πρέπει να είναι.

Κόμω, πηγαίνεις με ένα απλό πόνο σε μερικούς γιατρούς και φεύγεις χειρουργείο. Αν υπάρχουν κάποιους που δεν σε βελτιώνουν και εκμεταλλεύονται τους ασθενείς τους, τότε αυτοί εγκληματούν.

Οι επώνυμοι πώς είναι ως ασθενείς; Πολλές φορές κάποιους γιατρούς τους αντιμετωπίζω διαφορετικά και αυτό με πειράζει και ως επιστήμονα και ως άνθρωπο. Έμαθα από τον πατέρα μου να βλέπω όλους τους ανθρώπους το ίδιο. Και είναι μια αρχή που πάντα θα κρατώ.

Είναι απαιτητικοί; Κάποιοι είναι φοβερά καλοί και άλλοι φοβερά απαιτητικοί.

Εκνευρίζεστε; Όταν εκνευριστώ λέω αυτό που σκέφτομαι και ξέρουν όλοι ότι ποτέ δεν θα πω κάτι πίσω από την πλάτη τους. Γι' αυτό ίσως δεν κάνω για... πολιτικός. Δεν μπορώ να προσποιηθώ.

Παντρεύεται η πολιτική με την ιατρική; Γιατί όχι; Πάντως ισχύει κάπως η παροιμία όπως λειτουργεί δύο εκκλησίες...

Ο σύζυγός σας ... δεν θα ακολουθούσε την ιατρική αν ο πατέρας του δεν ήταν γιατρός. Παρόλα αυτά τα πήγε πάρα πολύ καλά με τις σπουδές του στη Γαλλία, όπου τα πράγματα δεν ήταν καθόλου εύκολα. Πιστεύω ότι θα ήταν πολύ καλύτερος νομικός όπως η μητέρα του, διότι έχει το λένει και είναι φοβερά καλός στη θεωρία.

Εσείς γιατί γίνετε γιατρός; Διότι μου αρέσει να προσφέρω. Ήταν, όμως, αν θέλετε και ένα πείραμα που έβαλα, αφού ο δικός μου προσπαθούσαν να με αποτρέψουν από το να ακολουθήσω την ιατρική. Και δεν μετανιώω που επέμεινα. Στη προσπάθειά μου μου αλλάξουν γνώμη μου κουβαλούσαν στο σπίτι γεροντοκόρες γιατρίνες, για να μου δείξουν πώς θα... κατέληγα!

Οι γονείς σας τι ήθελαν να γίνετε; Ο πατέρας μου είχε κατάστημα με είδη επιπλώσεων, και επειδή ζωγράφιζε ήθελε να γίνει διακοσμητής. Αντέδρασα όμως στην επιμονή του. Ήμουν πάντα ανεξάρτητη.

Πληρώσατε τίμημα γι' αυτό; Από μικρή μου έλεγαν ότι ήμουν η άξια του σπιτιού και κανείς δεν ασχολείτο μαζί μου. Το ενδιαφέρον των γονιών μου ήταν στη μεγαλύτερη μου αδελφή, Ναδία, και τον μικρότερό μου αδελφό, Σπύρο. Στο σχολείο ήμουν πρόεδρος της τάξης, αθλήτρια, πολύ καλή μαθήτρια αλλά και ζωγράφος. Είμαστε η γενιά που ξεκίνησε να πηγαίνει δικαστικές και να διοργανώνουν μικτά πάρτι.

Είχατε επαφή με την πολιτική; Ναι, διότι μεγάλωσα σε πολιτικοποιημένη οικογένεια. Ο πατέρας μου εκφραζόταν ελεύθερα σε εποχές που ο κόσμος φοβόταν να μιλήσει ανοικτά. Έτσι όταν πήγα Γαλλία αμέσως μετά τον Μάη του '68 είδα στην πράξη το τι θα περνούσε η Δημοκρατία. Ένωσα ότι μπήκα στο φως. Στην Κύπρο τότε έκρυβαν τα έντυπα της αντιπολίτευσης. Στη Γαλλία απολάμβανα την ελευθερία του λόγου, τις πολιτικές συνομιλίες, την ελευθερία με την οποία έκανε σκληρή κριτική η αντιπολίτευση. Φευγιάντας από την Κύπρο του '68 η Γαλλία ήταν σαν όνειρο. Εξήσα 13 υπέροχα χρόνια.

«Θα κάνω πολλά για τις γυναίκες»

Ποια η ανάμειξή σας στην προεκλογική εκστρατεία; Βοηθώ όπως πάντα και όπως μπορώ. Ποτέ δεν δίστασα να εκφράσω την άποψή μου, η οποία πιστεύω ότι αντικατοπτρίζει την άποψη του μέσου ψηφοφόρου. Είμαι αυστηρή αλλά και αντικειμενική κριτής. Ο ήπιος χαρακτήρας του Γιαννάκη πιστεύω ότι είναι και το μεγάλο του πλεονέκτημα διότι ακούει τη γνώμη των άλλων, είναι συναινετικός και βρισκεί λύσεις. Ακόμα και μέσα στο σπίτι, μπορεί κάποιες φορές να συζητά έντονα με την Τζοάννα και έρχεται ο Γιαννάκης ως από μηχανής Θεός να βρει τη λύση και να ηρεμήσει τα πνεύματα.

Πού θα επικεντρωθεί αν εκλεγεί Πρόεδρος; Ο νέος Πρόεδρος θα πρέπει να δουλέψει σκληρά για να δημιουργήσει θετικό κλίμα για λύση του Κυπριακού, μετά από την αρνητική πενταετία Τάσσου Παπαδόπουλου. Απογοητεύσαμε με τη στάση μας τους Τουρκοκύπριους τα τελευταία χρόνια και πρέπει να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη τους. Ο Γιαννάκης μπορεί να πετύχει λύση του Κυπριακού και να οδηγήσει τον τόπο σε καλύτερες μέρες.

Κατηγορείται ότι θα επαναφέρει το Σχέδιο Ανάν. Το Σχέδιο Ανάν είναι πλέον παρελθόν. Ο Γιαννάκης είναι πάνω απ' όλα δημοκρατικός άνθρωπος και σεβεται απόλυτα την απόφαση του λαού. Η όποια λύση θα είναι οδονηρή και αυτό ξεκίνησε από το 1977 όταν ο Μακάριος υπέγραψε συμφωνία για διζωνική δικονομική ομοσπονδία. Δυστυχώς όμως ο λαός δεν κατάλαβε το τι σημαίνει αυτό. Λυπούμαι πραγματικά, που η προεκλογική εκστρατεία του Τάσσου Παπαδόπουλου στριγγίζεται μόνο στο παρελθόν και στον φόβο επαναφοράς του σχεδίου Ανάν.

Πιστεύετε στους επικοινωνιολόγους; Βοηθούν αλλά δεν

νομίζω ότι καθορίζουν και το αποτέλεσμα των εκλογών. Η δύναμη είναι στον υποψήφιο και την προσωπικότητά του.

Τι ζητά ο ψηφοφόρος; Ο κόσμος έχει αναγκαστεί και ζητά έναν άνθρωπο που να μπορεί να εμπιστευτεί, να είναι κοντά στον πολίτη και να μπορεί να οδηγήσει τον τόπο σε καλύτερες μέρες.

Είχατε ποτέ φανταστεί ότι μπορούσε μια μέρα να γίνετε Πρώτη Κυρία; Ποτέ. Έμαθα από τους γονείς μου ότι δεν υπάρχει πρώτος και ότι όλοι είμαστε ίσοι. Και δεν το κρύβω ότι θαυμάζω αυτούς που μπορεί να μην είχαν τη δυνατότητα να μορφωθούν αλλά κατάφεραν να κάνουν πολλά στη ζωή τους.

Πότε σας είπε ο σύζυγός σας ότι σκεφτόταν να θέσει υποψηφιότητα; Πρώτη φορά ήταν κατά την προεδρία Κληρίδη, μια δεκαετία πολύ φουρτούνιασμένη γαμάπη ταξίδια και συνομιλίες, άγχος για τη λύση του Κυπριακού και την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με πολλούς απεσταλμένους που μας πιέζαν, μας έβαζαν τρικλοποδιές, στενά χρονοδιαγράμματα. Τότε η ιδέα μου φάνηκε τρελή. Μετά ήρθε η πενταετία του Τάσσου Παπαδόπουλου που ήταν ήσυχη, οι δύο κοινότητες απομακρύνθηκαν, καμιά επαναπροσέγγιση δεν γινόταν. Η ελεύθερη Κύπρος μου θύμιζε το πριγκιπάτο του Μονακό που μόνο οι φιλανθρωπικές εκδηλώσεις και ο χορός των Ρόδων διακρίπτε τη ρουτίνα. Τότε του είπα χαριτωμένα «εάν θα κυβερνήσεις έτσι ήσυχια, μάλιστα!». Βεβαίως μου εξήγησε πως αυτός είναι και ο πραγματικός λόγος που αποφάσισε να βάλει υποψηφιότητα. Για να διεκδικήσει μια λύση και όχι την απόλυτη ηρεμία του τίποτε, χαρίζοντας με την αδράνειά μας την κατεχόμενη Κύπρο στην Τουρκία.

Ποιο στίγμα θα θέλατε να δώσετε ως σύζυγος του Προέδρου;

Είναι πολλά τα πράγματα που θα ήθελα να κάνω εάν ο Γιαννάκης εκλεγεί πρόεδρος. Αλλά πάνω απ' όλα θα ήθελα να μπορέσω να βοηθήσω την Κύπρια εργαζόμενη γυναίκα, τη σύζυγο και μητέρα, μιας και γνωρίζω από πρώτο χέρι τα προβλήματα με τα οποία ερχόμαστε αντιμέτωπες καθημερινά. Το να εργάζεται μια γυναίκα σήμερα δεν είναι πολυτέλεια και ούτε εξαιρεση αλλά ανάγκη. Θα ήθελα να δω περισσότερες γυναίκες στο Δημόσιο, Ημικρατικό και τραπεζικό τομέα μιας και η δουλειά της γυναίκας δεν σταματά ποτέ, αλλά συνεχίζεται στο σπίτι όπου πρέπει να διεκπεραιώσει τον ρόλο της οικοκυράς της συζύγου και της μνάς. Στην Ευρώπη οι κυβερνητικές και οι τραπεζικές δουλειές κλείνουν στις πέντε το απόγευμα. Μιας και είμαστε η μόνη ευρωπαϊκή χώρα που αυτοί οι τομείς δουλεύουν μισή μέρα γιατί να μην επωφεληθούν περισσότερο οι γυναίκες; Θα ήθελα όλες οι φιλανθρωπικές εκδηλώσεις να γίνονται τα απογεύματα. Την τελευταία πενταετία είχαμε το φαινόμενο των γυναικών εκδηλώσεων κατά τις πρωινές ή μεσημερινές ώρες. Δεν θα έπρεπε να σεβαστούμε την εργαζόμενη γυναίκα που θα ήθελε να παρευρεθεί σε τέτοιου είδους εκδηλώσεις;

Σκοπεύετε να συνεχίσετε να εργάζεστε; Ναι, μιας και για μένα η δουλειά μου είναι λειτούργημα, είναι μια προσφορά προς τον συνάνθρωπο. Την ίδια όμως στιγμή έχω αρκετή ενέργεια για να σταθώ πλάι στον σύζυγό μου και να τον στηρίξω. Προσωπικά δεν μου αρέσει να δημοσιοποιώ το αν βοηθώ, πότε και πώς. Το ξέρουν αυτοί που πρέπει και αυτό μου φτάνει. Θα ήθελα να δημιουργήσω ένα ταμείο από τις εισπράξεις της δουλειάς μου για διάφορους φιλανθρωπικούς σκοπούς.